

Є два способи прожити життя. Перший — так, ніби чудес не буває. Другий — так, ніби навколо самі чудеса.

Альберт Айнштейн

Елмвуд-Спрингз, штат Міссурі

ПОНЕДІЛОК, ПЕРШЕ КВІТНЯ

— 9:28 ранку, 23 градуси тепла, сонячно —

Останнє, що пригадувала Елнер Шимфессл після того, як випадково зачепила осине гніздо на своєму інжирному дереві, була думка: «От лихо». А тоді, як їй здавалося, через одну мить вона опритомніла у якійсь лікарняній палаті відділення швидкої допомоги, не розуміючи, як там опинилася. У поліклініці її рідного містечка відділення швидкої допомоги не було, тож вона збагнула, що потрапила щонайближче до Канзас-Сіті. «Божечки, — подумала вона. — І треба ж було такому статися». Вона ж просто збиралася зірвати трохи інжиру і зварити варення для тієї люб'язної жіночки, яка принесла їй кошик помідорів. А тепер лежить у лікарняній палаті, де на неї дивиться якийсь юнак у зеленій шапочці для душі і зеленому халаті й збуджено торохтить із шаленою швидкістю до інших присутніх у кімнаті, теж вбраних у зелені шапочки для душі, зелені халати і з зеленими бахілами на взутті. Елнер раптом подумалося, чому це лікарі більше не носять біле. Відколи це стало новим порядком? До цього Елнер бувала у лікарні тридцять чотири роки тому, коли її племінниця Норма народила Лінду, і тоді всі лікарі були вбрані у біле. Її найближча сусідка Рубі Робінсон, сумлінна медсестра, і далі носить біле вбрання, біле взуття та шкарпетки, а також модного капелюшка з відгорнутими крисами. Елнер подумалося, що біле виглядає куди професійніше і по-лікарськи, ніж зім'ята й мішкувата уніформа, яку мали на собі ці люди, та ще й не особливо приємного відтінку зеленого на додачу.

Елнер завжди подобалися симпатичні акуратні уніформи, але останнього разу, коли племінниця та її чоловік повели її в кіно, вона з розчаруванням відзначила, що капельдинери у кінотеатрі більше не носять уніформи. Власне, й самих капельдинерів більше не було — свої крісла їм довелося шукати самим. «Що ж, — подумала Елнер, — напевно, це неспроста».

Аж тут ні з того ні з сього Елнер захвилювалася, чи вимкнула плиту перед тим, як іти надвір по інжир, а також чи нагодувала сніданком свого kota Сонні. Крім цього, вона замислилася, що каже той юнак у негарній зеленій шапочці для душу та решта людей, які схилилися над нею і мацали її. Вона бачила, що в них рухаються губи, але того ранку не вставила у вуха слуховий апарат, тож чула лише тихе біпання, тому вирішила трохи подрімати, доки по неї не прийде її племінниця Норма. Елнер треба було повернутися додому й перевірити, як там плита і Сонні, але їй зовсім не хотілося бачити племінницю, бо знала, що та стане її сварити, хоч і за діло. Норма була за своєю природою досить нервовою людиною, і після того як Елнер упала минулого разу, усе повторювала їй, щоб вона не користувалася драбиною і не зривала інжир. Норма примусила Елнер пообіцяти, що почекає, доки Нормин чоловік Макі не прийде і не нарве їй інжиру, а тепер Елнер не тільки порушила обіцянку, а ще й цей візит до швидкої допомоги влетить їй у копійечку.

Кілька років тому, того разу, коли сусідка Елнер Тот Вутен загнала собі в ногу голку від гостроносої риби й потрапила у відділення швидкої допомоги, бідоласі довелося добряче витрусити гаманець. Роздумуючи над подіями того ранку, Елнер збагнула, що таки треба було подзвонити Нормі. Вона думала про це, але не хотіла надокучати сердешному Макі через якусь жменю інжиру. Та й хто ж знав, що на її дереві виявиться осине гніздо? Якби не оси, вона б уже назбирала інжиру і в цей час варила б собі варення, а Норма

нічого й не дізналася б. Це все оси винні, їх взагалі не мало б там бути. Проте Елнер розуміла, що ніякі аргументи вже не вплинуть на Норму. «Ускочила я в халепу так усकोчила, — подумала вона, поринаючи в сон. — Можливо, на цьому моє лазіння по драбині й скінчилося».

Знервована племінниця

— 8:11 ранку —

Того-ж таки ранку, але трохи раніше Норма Воррен, усе ще вродлива брюнетка трохи за шістдесят, сиділа вдома й переглядала каталог «Постільна білизна за притомними цінами», намагаючись вирішити, яке покривало купити: шенільне жовте із жовтими квіточками чи легке зморшкувате зі стовідсоткової бавовни з хвилястими смужками кольору моря на яскраво-білому тлі, коли сусідка її тітки, Нормина перукарка Тот Вутен подзвонила і сказала, що тітка Елнер знову впала з драбини. Норма поклала слухавку й відразу ж побігла до кухонної раковини плеснути собі в лице холодної води, щоб не зомліти. Вона була схильна зомлівати, коли засмучувалася. Затим вона швидко зняла слухавку і набрала номер робочого мобільного свого чоловіка Макі.

Макі, менеджер відділу металевих виробів господарського магазину «Хоум Діпо», який містився в торговельному центрі поблизу, глянув на екран і відповів.

— Привіт, що таке?

— Тітка Елнер знову впала з драбини! — схвилювано відповіла Норма. — Кидай усе і їдь сюди. Один Господь знає, що вона собі зламала. Може, лежить уже в тому садку мертва. Казала я тобі, треба було забрати в неї драбину!

Макі, який прожив у шлюбі з Нормою сорок три роки і звик до її нападів істеричності, а надто коли справа стосувалася тітки Елнер, мовив:

— Гаразд, Нормо, заспокойся. Я впевнений, що вона жива й здорова. До сьогоднішнього дня вона ж якось дожила, правда?

— Я казала їй більше не лазити по драбині, але хіба ж вона мене слухається?

Макі рушив у бік дверей, повз сантехнічне обладнання, і біля виходу звернувся до одного з колег:

— Джейку, підміни мене. Я скоро повернуся.

Норма й далі торохтіла йому на вухо:

— Макі, як дістанешся, відразу ж подзвони й повідом, як там справи, але якщо вона мертва, то не кажи мені, у мене зараз немає сил на трагедію... Ох, можливо, вона оце вбилася вважай що від моєї руки. Я так і знала, що щось таке станеться.

— Нормо, просто поклади слухавку і заспокойся, підіди сидь у вітальні, я подзвоню за кілька хвилин.

— Все, кінець — я сьогодні заберу в неї ту драбину. Сама тільки думка про те, як така старенька жінка...

— Нормо, поклади слухавку.

— Вона ж могла переламати собі всі кістки.

— Я передзвоню, — мовив Макі і натиснув червону кнопку.

Макі дійшов до паркувального майданчика, сів у свого позашляховика-«форда» і попрямував до будинку Елнер. Він зі свого гіркого досвіду знав: якщо з тіткою Елнер якісь проблеми, присутність Норми все тільки погіршить, тож краще хай Норма сидить удома, доки він не дістанеться до місця і не оцінить ситуацію.

Коли Макі від'єднався, Норма поспішила до вітальні, як він і велів, проте їй було несила ні заспокоїтися, ні навіть сісти й сидіти, доки він їй не подзвонить і не скаже, що все гаразд. «Богом присягаюся, — подумала вона, — якщо тітка Елнер цього разу не вбилася, я не тільки заберу в неї драбину, а й своїми руками зрубаю те трикляте дерево, та й по всьому». Міряючи кроками вітальню, заламуючи руки, вона раптом пригадала, що мала б виконувати вправи на

позитивний внутрішній діалог, яких навчилася, проходячи програму для допомоги таким людям, як вона, — людям, що потерпають від панічних атак та тривожності. Донька Норми, Лінда, побачила рекламу по телевізору і надіслала їй цю програму в подарунок на день народження. Норма саме пройшла крок номер дев'ять «Перестаньте думати “а раптом”» і тепер перейшла до кроку номер десять «Як позбутися нав'язливих страшних думок». Вона також спробувала застосувати техніку глибокого дихання з біологічним зворотним зв'язком, якої навчилася від однієї жінки з її групи занять йогою. Крокуючи туди-сюди, Норма заходилася дихати глибоко і проказувати про себе цілий список позитивних афірмацій: «Причин для тривоги немає», «Тітка вже падала з дерева двічі і все закінчувалося добре», «Все буде гаразд», «Ти просто схильна до катастрофічного мислення, але воно не відповідає дійсності», «Згодом ти з цього посмієшся», «Немає чого боятися», «Дев'яносто дев'ять відсотків усього, що тебе тривожить, не стається», «Це не серцевий напад», «Це просто тривожність, вона тобі нічим не нашкодить».

Проте хай як старалася, Норма все не могла заспокоїтися. Крім тітки Елнер, родичів у неї більше не лишилося — на додачу до Макі та їхньої доньки Лінди, певна річ. Після смерті матері основним джерелом Норминих тривог стало тітчине благополуччя, і з цим Нормі було непросто давати раду. Пройшовши повз фотографію усміхненої тітки Елнер, яку тримала на полиці над каміном, Норма зітхнула. Хто міг подумати, що ця доброзичлива, невинна на вигляд, рожевошока літня пані з сивою гулькою на потилиці може спричиняти стільки клопоту? З іншого боку, тітці Елнер завжди була властива впертість. Багато років тому, коли помер чоловік тітки Елнер, дядько Вілл, Нормі довелося цілу вічність умовляти тітку переїхати до міста, де за нею легше було б приглядати.

Зрештою, після багатьох років умовлянь, тітка Елнер погодилася продати ферму й переїхати у маленький будиночок

у місті, але давати з нею раду й далі було важко. Норма всім серцем любила тітку Елнер і *терпіти не могла* весь час її пиляти, але просто мусила: тітка Елнер стала глуха, мов пень, але, якби Норма її не діймала, так би і жила без слухового апарата. Тітка Елнер *ніколи* не замикала дверей, не пильнувала своє харчування і відмовлялася ходити до лікаря, але найгірше — не дозволяла Нормі навести лад у неї вдома, до чого у Норми аж свербіли руки. У тітчиному будинку панував хаос, картини висіли косо, підібрані абияк, ганок захарашений різними випадковими речами: камінці, шишки, мушлі, пташині гнізда, дерев'яні цяцьки, зів'ялі рослини, чотири чи п'ять старих іржавих підпірачів для дверей у вигляді бульдогів, які їй подарувала сусідка Рубі Робінсон. Норму, яка і в будинку, і на ганку підтримувала бездоганний порядок, це жахало. Ситуація ця тільки погіршувалася — лише вчора, коли Норма забігала провідати тітку, до купи мотлоху додалася ще й неймовірно негарна ваза з пластмасовими соняшниками. Побачивши її, Норма здригнулася, але лагідно спитала: «Звідки у вас ця ваза, тітонько?».

Як наче Норма й справді не знала. Це тітчин сусід через дорогу, Мерл Віллер, весь час приносив їй різні недоладні на вигляд речі. Це Мерл купив потріпане офісне крісло на коліщатках із оббивкою з коричневого дерматину, крісло, яке Елнер поставила на ганок на загальний огляд. У той час Норма головувала у Комітеті благоустрою Елмвуд-Спрингза і мало не вистригнула зі шкіри, намагаючись примусити тітку його викинути, але тітка сказала, що вона їздить на цьому кріслі, коли поливає рослини. Норма навіть спробувала вмовити Макі приїхати до тітчиного дому серед ночі й викрасти крісло з ганку, але він відмовився. Як завжди, він став на тітчин бік і сказав Нормі, що вона робить із мухи слона і стає схожою на свою матір, що зовсім не відповідало дійсності! Прагнення позбутися того стільця було проявом не снобізму, а лише громадянської гордості. Принаймні так вона собі думала.

Норму неймовірно жахала перспектива стати хоч трохи схожою на свою матір. Іда Дженкінс, молодша і вродливіша сестра Елнер, вдало вийшла заміж і ніколи не ставилася до сестри особливо приязно. Переїхавши до міста, вона відмовилася приїжджати до Елнер у гості, бо ж Елнер тримала у дворі курей. «Таке село», — казала вона. Однак учора, коли тітка Елнер показала на соняшники й із гордістю оголосила: «Скажи, гарно? Мерл мені їх приніс, навіть поливати не треба», Норма доклала неймовірних зусиль, щоб не схопити пластмасові квіти й не швиргонуть їх у найближчу сміттярку. Натомість вона лише приязно кивнула. Норма також знала, звідки їх узяв Мерл. Вона бачила точно такі самі квіти у «Ранку вівторка». На жаль, місцевий цвинтар був повен схожих букетів. Норму завжди обурювало, що люди приносили на могилки штучні квіти. Їй вони видавалися такими самими неоковирними, як картини із зображенням Таємної вечереї на чорному оксамиті, а ще вона також ніколи не розуміла, як можна мати алюмінієві вікна або ж для чого ставити телевізор у їдальні.

На думку Норми, люди більше не мали права на поганий смак — тепер, коли можна було просто переглянути журналі і скопіювати побачене або ж подивитися передачі про дизайн на каналі «Дім і сад». Дякувати богу, що з'явилася Марта Стюарт і хоч трішки ознайомила американців зі стилем. Авжеж, тепер вона в'язнична пташка, але встигла зробити багато хорошого. Однак Норму бентежили не тільки домашні справи та розваги інших, її постійно засмучувало те, як вбиралися люди, коли ходили у громадські місця. «У нас є зобов'язання перед рештою мати якомога кращий вигляд, — завжди казала її мати. — Це правило доброго тону». Проте тепер люди скрізь, навіть у літаках, носили лише кеди, спортивні костюми й бейсбольні кепки. Не те щоб Норма весь час ходила у святковому, як колись. Бувало таке, що вона вибігала в торговельний центр в оранжевому велюровому костюмі для бігу, але ніде й ніколи не з'являлася без